

Anders Eriksson
Handläggare

Motion från Karin Svensson Smith (MP) Höj beredskapen inför skyfall – utarbeta en handlingsplan!

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen vara besvarad med hänvisning till vad som redovisats i ärendet.

Sammanfattning

Den 2 september 2021 inkom Karin Svensson Smith (MP) med motion om att höja beredskapen inför skyfall. I motionen föreslås att berörda nämnder inom kommunen ska få i uppdrag att ta fram planer och vidta specifika åtgärder för att stävja den problematik som motionen beskriver.

Under beredningen av ärendet har byggnadsnämnden, servicenämnden, tekniska nämnden och Lunds Kommuns Fastighets AB (LKF) genom remissförfarande getts möjlighet att yttra sig över motionens förslag.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att anse motionen vara besvarad med hänvisning till vad som redovisats i ärendet.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2022-05-25 Motion från Karin Svensson Smith (MP) Höj beredskapen inför skyfall – utarbeta en handlingsplan!
- Motion från Karin Svensson Smith (MP) Höj beredskapen inför skyfall – utarbeta en handlingsplan!, inkommen 2021-09-02
- Protokollsutdrag tekniska nämnden 2022-01-19 § 18 Motion (MP) Höj beredskapen inför skyfall
- Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse 2021-12-06 Motion (MP) Höj beredskapen inför skyfall

2022-05-25

Diarienummer

KS 2021/0723

- Protokollsutdrag byggnadsnämnden 2021-12-09 § 195 Remiss Motion från Karin Svensson Smith (MP) Höj beredskapen inför skyfall - utarbeta en handlingsplan
- Stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse 2021-11-26 Remiss Motion från Karin Svensson Smith (MP) Höj beredskapen inför skyfall - utarbeta en handlingsplan
- Protokollsutdrag servicenämnden 2022-01-19 § 5 Remiss Motion från Karin Svensson Smith (MP) Höj beredskapen inför skyfall - utarbeta en handlingsplan
- Serviceförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-12-08 Remiss Motion från Karin Svensson Smith (MP) Höj beredskapen inför skyfall - utarbeta en handlingsplan
- Yttrande från Lunds Kommuns Fastighets AB, 2022-01-31

Ärendet

Bakgrund

Den 2 september 2021 lämnade Karin Svensson Smith (MP) en motion, *Höj beredskapen inför skyfall*. I motionen beskrivs att extrema väderfenomen i form av till exempel skyfall leder till översvämningar som får förödande konsekvenser i form av dödsfall och materiella skador. Rapporten från FN:s klimatpanel IPCC¹ visar att extremväder kommer att bli allt vanligare och öka i styrka. Enligt lag ska kommunerna ansvara för att det finns tillräckligt med förberedande åtgärder och beredskap för detta.

Vidare anger motionären att Lunds kommun, utöver arbete för att klara klimatavtalet med regeringen om mål för klimatneutralitet senast 2030, även behöver vidta åtgärder för att motverka oönskade effekter av klimatförändringar. Fokus i den aktuella motionen är skyfallsberedskap.

Med hänvisning till detta yrkar motionären att kommunfullmäktige beslutar:

- att ge tekniska nämnden i uppdrag att med gällande vattenplaner som grund, skyndsamt utarbeta en åtgärdsplan så att kommunen ska vara bättre rustad för skyfall.
- att ge byggnadsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att i beslut rörande såväl nya som befintliga bostads- och verksamhetsområden utgå från en dagvattenhantering kapabel att hantera den nederbörd som SMHI prognostiserar för ett hundraårsregn med klimatfaktor. För särskilt

¹ [IPCC 2022 - Vad säger den senaste klimatrapporten från FN? \(wwf.se\)](https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/)

2022-05-25

Diarienummer

KS 2021/0723

samhällskritiska samhällsfunktioner bör planeringen utgå från ett tusenårsregn.

- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en beredskapsövning där Lunds kommunala organisation och invånare ges möjlighet att förbereda sig för ett skyfall.
- att ge Lunds Rådhus AB i uppdrag att genom ägardirektiv uppdrar åt LKF att vidta åtgärder för att minska översvämningsrisk vid skyfall.
- att ge byggnadsnämnden i uppdrag att i beslut om detaljplaner minska kommunens totala andel hårdgjorda yta.
- att ge tekniska nämnden i uppdrag att stegvis minska kommunens totala andel hårdgjord yta.

I beredningen av ärendet har byggnadsnämnden, servicenämnden, tekniska nämnden och Lunds Kommuns Fastighets AB genom remissförfarande getts möjlighet att yttra sig över motionens förslag.

Byggnadsnämndens yttrande

Byggnadsnämnden skriver avseende förslaget att vid nya och befintliga bostad- och verksamhetsområden utgå från ett 100-årsregn beskriver nämnden att man arbetar i enlighet med kommunens översvämningsplan och därmed utgår från ett 100-årsregn med klimatfaktor i planeringen. Avseende samhällskritiska funktioner och vilken återkomsttid som bör planeras för föreslås att detta hanteras i arbetet med att ta fram åtgärdsplaner

När det gäller förslaget att i beslut om detaljplaner minska andelen hårdgjord yta skriver nämnden att det finns vissa möjligheter att styra andelen hårdgjord yta men att detta måste vägas mot andra behov. Att minska andelen hårdgjord yta i samband med detaljplanering skulle innebära att förtättningsprojekt blir svåra att genomföra. Nämnden anger att detaljplanen därför inte är ett lämpligt verktyg för att minska andelen hårdgjord yta i kommunen men ett viktigt verktyg för att hitta lämpliga skyfallsåtgärder.

Servicenämndens yttrande

Servicenämnden framhåller, avseende förslaget att utarbeta åtgärdsplan, att åtgärdsplaner hade behövt antas av alla nämnder eftersom åtgärdsplanerna inte enbart berör allmän platsmark.

Servicenämnden skriver vidare att arbete i enlighet med förslaget att vid nya och befintliga bostads- och verksamhetsområden utgå från hundraårsregn, idag genomförs avseende nybyggnationsprojekt. För samhällskritiska funktioner framhåller nämnden att det behöver tas fram en plan för åtgärd alternativt ny lokalisering. Nämnden ser även att det är önskvärt med en definition av samhällskritiska funktioner.

2022-05-25

Diarienummer

KS 2021/0723

Serviceämnden svarar avseende förslaget om beredskapsövning att det även kan vara värdefullt med information till fastighetsägare hur de kan se över sin beredskap.

Avseende förslaget om att i beslut om detaljplaner minska andelen hårdgjord yta skriver serviceämnden att all exploatering innebär att andelen hårdgjord yta ökar. Ett alternativ är att omformulera uppdraget till att istället lägga fokus på hur mycket vatten den aktuella fastigheten klarar av att fördröja. Utgångspunkten bör vara att man kompenserar för det som hårdgjorts med fördröjningsåtgärder. Detta är dock inte något som kommunen med dagens lagstiftning kan kräva av fastighetsägare varför vikten av dialog poängteras.

Gällande förslaget att ge tekniska nämnden i uppdrag att stegvis minska andelen befintlig hårdgjord yta anför serviceämnden att detta förslag även bör omfatta serviceämnden. Det behöver dock omformuleras så att åtgärden riktas in mot fördröjning av dagvatten snarare än minskad andel hårdgjord yta. Nämnden vill även framföra att medel för denna typ av åtgärder, i dagsläget, ofta är otillräckliga.

Tekniska nämndens yttrande

Avseende förslaget att tekniska nämnden ska utarbeta en åtgärdsplan så skriver nämnden att det pågår en uppbyggnad av en organisation och rekrytering av en skyfallsstrateg. När detta är på plats kan arbetet med åtgärdsplaner intensifieras. Vidare anger tekniska nämnden att behovet av åtgärdsplaner främst finns i befintlig bebyggelse samt för att möta kommande förtätning.

Tekniska nämnden svarar när det gäller förslaget att dagvattenhanteringen ska kunna hantera ett 100-årsregnmed klimatfaktor så detta i den av kommunfullmäktige beslutade översvämningsplanen, men inte med den höga skyddsnivån som föreslås i motionen. Nämnden ser inte att det i dagsläget finns ett behov att höja skyddsnivån ytterligare. Avseende samhällskritiska funktioner skriver nämnden att en rimlig skyddsnivå får utvärderas framöver genom konsekvensanalyser.

I samband med förslaget om beredskapsövningar skriver tekniska att proaktiv information till kommuninvånarna kan förbättra deras beredskap. Vidare anger nämnden att den kommunala organisationen behöver beredskapsträna regelbundet och att beredskapsträna en skyfallssituation kan vara en lämplig åtgärd.

Tekniska nämnden skriver, avseende förslaget att uppdra åt LKF att vidta åtgärder för att minska översvämningsrisken att det är önskvärt att Lunds vattenplaner beslutas av samtliga kommunala

2022-05-25

Diarienummer

KS 2021/0723

bolag som är berörda av skyfallsfrågan samt att dessa tar fram handlingsplaner.

Gällande förslaget om att stegvis minska andelen hårdgjord yta skriver Tekniska nämnden att det är en orimlighet att minska andelen hårdgjord yta eftersom kommunen fortsatt exploaterar och hårdgör för till exempel vägar, parkeringsplatser och byggnader. Nämnden anför att det istället, vid exploatering, bör värderas om det går att undvika hårdgjorda ytor, använda infiltrerbart material eller fördröjningsåtgärder. Detta är något som hanteras i kommunens dagvattenplan.

LKF:s yttrande

I LKF:s affärsplan för 2021–2024 finns initiativet *Vi ska öka vår förmåga att hantera klimatförändringarna*. I samband med det ska LKF genomföra en riskanalys avseende klimatförändringar, identifiera riskfastigheter utifrån skyfall och anta en klimatanpassningsplan. Åtgärden är utformad för att nå LundaEko, delmål 3.6 Förebyggande klimatanpassning. LKF bedömer utifrån detta att det inte finns ytterligare behov av ägarstyrning i frågan.

Föredragning

Utifrån nämndernas remissvar är bedömningen sammanfattningsvis att:

- Skyfallsfrågor i enlighet med beslutad översvämningsplan hanteras i pågående planärenden och vid behov i bygglovsansökningar.
- Planeringen avseende samhällskritiska funktioner hanteras i arbetet med att ta fram åtgärdsplaner.
- Kommunen behöver ha beredskap för skyfall i kombination med storm eller efter lång tids extremhetta.
- Det finns in nuläget inga krav på beredskapsövningar. Istället används informationskampanjer som till exempel krisberedskapsveckan.
- Beredskapsövningar är kostsamma och behöver träffa de scenarierna som bedöms mest sannolika.
- Detaljplanen bedöms inte som ett lämpligt verktyg att minska andelen hårdgjord yta men är ett viktigt verktyg för att hitta lämpliga skyfallsåtgärder.
- Det är svårt att minska andelen befintlig hårdgjord yta eftersom kommunen fortsatt hårdgör för bostäder, vägar och parkering. Snarare bör man arbeta för att använda infiltrerbart material och med fördröjningsåtgärder.
- LKF bedömer att det inte finns ytterligare behov av ägarstyrning.

2022-05-25

Diarienummer

KS 2021/0723

Avseende beredskapsövningar så inträffade en översvämning till följd av skyfall i mitten av juli år 2021. Skyfallet motsvarade ett 20-årsregn och ledde till översvämningar på flera platser i kommunen. Efter skyfallen gjordes en utvärdering där påverkan på kommunens verksamheter kartlades och bedömdes. Det konstaterades att konsekvenserna inte blev särskilt stora, trots att regnet varit omfattande. Däremot blev en slutsats att Lund behöver arbeta mer med "oväder" som huvudscenario. Skyfall bedöms inte utgöra en jättestor risk i Lunds kommun. Däremot är skyfall i kombination med storm/orkan, eller skyfall efter en lång tids extremhetta (torka) något som kommer att förekomma mer i och med klimatförändringarna och är något som kommunen behöver ha en beredskap för.

Förslaget är att motionen anses vara besvarad med hänvisning till vad som redovisats i ärendet.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunkontoret. Tekniska nämnden, byggnadsnämnden, servicenämnden och LKF har getts möjlighet att yttra sig.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För kännedom:

Motionären

Tekniska nämnden

Byggnadsnämnden

Servicenämnden

LKF